

Viktigt rapportera till SVA om man avlivar avmagrade hjorddjur med onormalt beteende - eller om man hittar fallvilt - under älgjakten

I Sverige har vi under 2019 hittat de första fallen av CWD (Chronic Wasting Disease, eller avmagringssjuka hos hjorddjur). Det handlar om tre drabbade älgkor i Norrbotten. Sjukdomen är dödlig men det finns olika varianter. Klassisk CWD är smittsam, medan atypisk CWD antas kunna uppkomma spontant vilket innebär att den inte behöver vara smittsam. De svenska fallen har bedömts handla om atypisk CWD, men sjukdomen är ganska nyupptäckt och det behövs mer kunskap om den.

I Nordamerika är klassisk CWD känd sedan länge. Erfarenheten är att sjukdomen är svår att utrota eller kontrollera om den inte upptäcks på ett mycket tidigt stadium. Om klassisk CWD skulle få fäste i Skandinavien skulle det få allvarliga konsekvenser för hjorddjuren, och därmed också för jakten. Klassisk CWD upptäcktes hos vildren i Norge 2016, men genom en lokal och tillfällig utrotning av vildrenarna i det drabbade området hoppas norska myndigheter att man lyckats utrota sjukdomen.

Nu pågår ett övervakningsprogram för CWD i Sverige. Under älgjakten är det därför viktigt att alla som ser eller avlivar sjuka hjorddjur rapporterar detta till SVA. Även fallvilt är intressant.

Målet med CWD-övervakningen är att klargöra om utrotningen av klassisk CWD i Norge lyckats, men det är också viktigt att öka provtagningen för att bygga kunskap om atypisk CWD. I nuläget arbetar forskarna efter hypotesen att sjukdomen uppkommer spontant. I så fall har atypisk CWD förmodligen alltid funnits i Norden och enstaka fall kan förväntas i alla hjorddjurspopulationer.

Det finns inga kända fall där CWD smittat människa eller andra djur än hjorddjur, och risken för detta bedöms som mycket låg.

Det här kan du rapportera till CWD-övervakningen

- Älg, kronhjort och rådjur med något av följande symptom: kraftig avmagring, balansproblem, cirkelgång, huvudskakningar, onormalt beteende/oskygghet, dregling eller ökad urinering. Djuret ska vara vuxet (minst 6 kindtänder i vardera underkäkshalva). Djurets huvud behövs vid provtagning, så avliva inte djuret med skott mot huvudet.
- Vuxen älg, kronhjort och rådjur som hittas döda, alternativt kasseras efter ordinarie jakt på grund av sjukdom.
- SVA vill få in djur från alla delar av Sverige.
- Rapportera via mobilen eller datorn på <https://rapporteravilt.sva.se/>, mejl till vilt@sva.se, eller telefon dagtid 018-674000
- Här finns SVA:s information om hur man skickar in prover till CWD-övervakningen <https://www.sva.se/cwd>

Här kan du se korta filmer om CWD och CWD-övervakningen

- Film om sjukdomen CWD och dess förekomst i Skandinavien <https://youtu.be/PsdAGYgvX3s>
- Film om CWD-övervakningen och provtagning <https://youtu.be/qN45PkLwHYY>